

ERDÉLYI KÖZ- ÉS MEZŐGAZDA- SÁGI HAVI FOLYÓIRAT

GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

A lapfeügyelő bizottság irányítása mellett
szerkeszti és kiadja:

TÖRÖK BÁLINT

az E. G. E. igazgatója.

ROVATVEZETŐK:

BODOR KÁLMÁN
BORÓCZY LÁSZLÓ
FARKAS ÁRPÁD
FÜZESSY DEZSŐ
GYALUI SÁNDOR
KONCZ GYÖRGY
KORPONAY KORNÉL
KORPONAY FERENC
DR. OBERDING JÓZSEF
DR. RÉCSEY LAJOS
DR. SCHILLING DEZSŐ
DR. SZENTKIRÁLYI SAMU

Az Erdélyi Gazdasági Egylet
tagjai az Erdélyi Gazdát tagsági
illetmény fejében kapják.

Nem tagok részére
az előfizetési díj egy évre 80 L.

A LAP AZ E. G. E. TULAJDONA.

44. Biroul de pasaport Regal Ungar
(Magyar Konzulátusnak)

e. f.

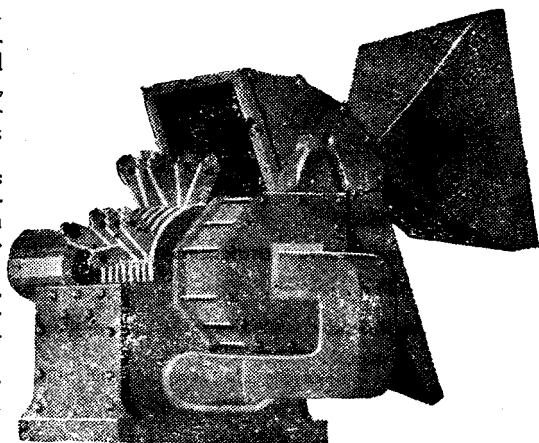
Cluj

Str. Moşilor 3. I. emelet.

MEDICAGO égyetemes örlő- és zúzógép a mezőgazdaság megsegítője

Egy munkafolyamattal tetszés szerinti finomságra örl lucernát, lóherét, ballacimet és minden egyéb szálas takarmányt, morzsolt és csöves tengerit, árpát, rozst és minden egyéb szemes terményt, tengeriszár-tépésre, olajpogácsa őrlésére is kiválóan alkalmas. Teljesítménye rendkívül nagy, teljesen hidegen örl. Felül-mul minden eddigi örlőgépet.

Ipari célokra is alkalmas!

Szén, kocsz, mészke, papir, parafa, faszén, csont, üveg, fűrészpor, cement, só, cukor, paprika, műtrágya, asbest, gipsz, téglá, égetett cserép, chamotte, andesit, bazalt stb. őrlésére és zúzására.

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Vezérképviselet:

KÉRJEN AJÁNLATOT!

Román Gazdasági Gépkereskedelmi Rt.

Cluj, Calea Regele Ferdinand 63.

TAVASZI ÜLTETÉST

idejében kell elvégezni, hogy biztos legyen a megfogamzás.

ÁRJEGYZÉKET sziveskedjék azonnal kérni, hogy rendelésével ne késsen.

Ambrosi, Fischer és Társai Rt.

Aiud.

Biztosítsunk

a mi
intézetünkknél, a

Minerva

Népszerű feltételek!
Olcsó díjak!

Biztosító Rt.-nál, Cluj.

ERDÉLYI GAZDA

KÖZGAZDASÁGI ÉS MEZŐGAZDASÁGI FOLYÓIRAT

**AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
HIVATALOS KOZLÖNYE**

**MEGJELENIK MINDEN HÓNAP
ELSEJÉN**

S Z E R K E S Z T I T Ö R Ö K B Á L I N T A Z E. G. E. I G A Z G A T Ó J A

**Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának
az 1935. évi április hó 14.-én tartandó közgyűlés elé terjesz-
tendő jelentése.**

Tisztelt Közgyűlés!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1934. évi működését tárgyaló jelentésünket az alábbiakban van szerencsénk a Tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni, kérve, hogy azt tudomásul véve, az igazgató-választmányának a felmentést megadni szíveskedjék.

Az E. G. E. igazgató-választmánya nevében:

Cluj, 1935. március hó 28.

Dr. gr. Bethlen György, sk.
elnök.

Török Bálint, sk.
igazgató.

Dr. Páter Béla, sk. Dr. Szász Ferenc, sk. Dr. Darkó Ákos, sk.

Az 1934. évben szokatlanul korán tavaszodott. A tavasz száraz és meleg volt annyira, hogy ez a vetések fejlődését károsan befolyásolta. Az 1934 év gazdasági szempontból általában gyenge közepes volt és ez annál súlyosabban érintette a gazdaközönséget, mivel az általános pénzügyi válság és a többször módosított konverziós törvény következményeként még a kölcsön-szerzés is lehetetlenné vált. Új beruházások eszközölhetők nem voltak. Úgy a szalma, mint gyümölcs termés eredmények egyes vidékeken szélsőséges határok között váltakoztak. A termény- és állatarak általában alacsonyak voltak.

A takarmánynövény magvak szintén gyenge, közepes termést adtak mennyiségileg. A lóhere és lucerna ára a termelőnél 26—36 L. között váltakozott. Most tavasszal a gazda ugyanazt a magot tisztítva 55—75 L.-ért vásárolja a kereskedőtől. Az ipari növények dohány, cukorrépa átvételi árai a lefolyt évben is igen alacsonyak voltak. A heremag termés kat. holdanként 30—50 kg.

volt. Az export is csökkent. Az állattenyésztés színvonala nem emelkedett. A rossz időjárás, súlyos pénzügyi helyzet, alacsony állatárak még mindig korlátok közé szorították e téren a tevékenységet. Nagyon megnehezítették az állatok értékesítését, főleg az exportját a sűrűn változó vám- és devizarendeletek, amelyek labirintusában eligazodni a legnagyobb nehézségekkel járt.

Az állatárak az 1934. évben a következők voltak:

	darabonként	kg.-ként
Igás ökör — — — —	3—5000 L.	
Fejős tehén — — — —	2500—6000 L.	
Igás ló — — — —	2000—4000 L.	
Kocsi ló — — — —	5000—7000 L.	
Hízott sertés — — — —		15—20 L.
Beállítani való sertés —		14—16 L.
Juh — — — —	200—300 L.	
Bárány — — — —	80—150 L.	

Az alacsony gabona és álatárak magúkkal hozták a földárak esését is. Az 1934. évben a földárak a következő határok között mozogtak Erdélyben kat. holdanként:

Kisbirtoknál — — —	20 holdig 5—20000 L.
Középbirtoknál — — —	100 holdig 5—12000 L.
Nagybirtoknál — — —	200 holdig 3— 8000 L.

A felső határ árak kb. 20%-al estek.

A haszonbéreknél is hasonló áresések voltak az 1934. évben kiadott földek haszonbére a következő határok között mozgott:

Kisbirtoknál — — —	20 holdig 300—800 L.
Középbirtoknál — — —	100 holdig 200—400 L.
Nagybirtoknál — — —	200 holdig 150—300 L.

Az E. G. E. egy éve.

Az egyesület 1934. évi működését az általános rossz gazdasági helyzet súlyosan érintette. Ez legfőképpen abban nyilvánult, hogy az egylet jövedelmi forrásai csaknem teljesen megszűntek, pénzt sehonnán sem tudott szerezni az egyesület és így működését is ennek megfelelően a legszűkebb korlátok közé volt kénytelen szorítani.

A gazdakörök szervezési munkáját csak levelezés útján végezhetette az egylet. A lefolyt évben 7 új gazdakör alakult és kapcsolódott be az E. G. E.-be. A megalakult gazdakörök alapszabályait jóváhagyásra a törvényszékhöz beterjesztette az egylet. Az 1934. évben felvétetett a rendes tagok sorába 7 új tag. Elhunyt 8 és töröltetett 63 tag. Így az egyesület taglétszáma 1934. december 31-én 803 tag volt, a múlt évi 867 taggal szemben.

A taglétszámban beállott változásnak az oka az, hogy az egyesület két ízben is felhívta a hátrálékos tagjait a tagdíjak kiegyenlítésére. Tekintettel a súlyos pénzügyi helyzetre, az igazgatóválasztmány indokolt esetekben a tagok kérésére engedményeket is nyújtott. Az a cél lebegett az igazgatóválasztmány szeme előtt,

hogy a tagok teherbíró képességük arányában egyenlítsék ki az egyesülettel szemben fennálló tartozásaikat és maradjanak meg továbbra is a tagok sorában. A tagok sorában való maradást pedig azzal igyekezett az igazgató-választmány lehetővé tenni, hogy az évi tagdíjat 200, illetve 150 leiről 60 leire szállította le, az Erdélyi Gazda évi 150 lejes előfizetési díját pedig egészen törölte a Mélyen Tisztelt Közgyűlés jóváhagyásától feltételezetten. Ezen intézkedés eredményeképpen eddig összesen 130 új és 27 régi tag irta alá a 60 lejes tagdíj fizetési kötelezettséggel a tagsági nyilatkozatot. Megvan a reményünk arra, hogy ilyen nagy kedvezmény mellett tömegesen fognak főleg a kisgazdák az E. G. E. tagjai sorába tömörülni. Minthogy az igazgató-választmány nélkülözhetetlenül szükségesnek tartotta, hogy az Erdélyi Gazdát másfélévi kényszer szünetelés után újból megindítsa és az egyesületi tagokkal való szellemi kapcsolatot újból visszaállítsa, 1934. évi október hó 1-től kezdődőleg havonta új formában, füzet alakban, 16 oldalon ismét kiadta az egyesület hivatalos lapját és azt külön előfizetési díj felszámítása nélkül, tagsági illetmény fejében küldötte és küldi meg az egyesület tagjainak. Az igazgató-választmány ezen intézkedéséhez is kérjük a Mélyen Tisztelt Közgyűlés szíves hozzájárulását.

A Szőlészeti és Borászati Szakosztály a lefolyt évben bemutatva kapcsolatos előadást rendezett a gyümölcsfák kártevő rovarai ellen való védekezési módok ismertetése céljából. Az E. G. E. kezdeményezése alapján több erdélyi vármegyei mezőgazdasági kamara szintén programjába vette a növényvédelem propagálását. Az 1934. évben a Szakosztály kb. 5000 drb. csemét osztott ki tagai között kedvezményes árak mellett. Ezenkívül az erdőgondnokság útján erdőültetési célokra is nagyobb mennyiségű erdei facsemétet és akácot szerzett a tagok részére.

A Dohánytermelési és Cukorrépatermelési Szakosztályok igyekeztek a termelők érdekeit megvédeni.

Az E. G. E. Clujmegyei Szakosztálya vetőmagot osztott ki, tenyészállatokat közvetített a gazdaköröknek. Nagyobb számban szerzett be ekéket a Szakosztály és több ezer darab gyümölcsfacsemétet és szőlőültetvényt osztott ki 20—30%-os kedvezmény mellett. Több gazdasági előadást is tartott a Szakosztály a vármegye területén.

A Növénytermelési és Értékesítési Szakosztály szaktanácsokkal szolgált az egyesület tagjainak növénytermelési, növénynemesítési, műtrágyázási stb. kérdésekben.

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztályának kiadásában eddig 63 füzet jelent meg. Ezekből jelenleg 17 kiadvány van raktáron, amelyek a tagok rendelkezésére állanak igen olcsó árakon. Lépéseket tett az egyesület, hogy a Szakosztály kiadványai a falusi népkönyvtárak számára beszereztesse.

A Biztosítási Szakosztály biztosítási ügyekben állott a gazdaközönség szolgálatára.

Az 1934. évben 2 kis gazdaifjút küldött az egylet Németországba egy félévi gazdasági tanulmányútra.

A mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény életbeléptetése óta az egyesület állandóan ellátja szaktanácsokkal díjtalanul a hozzá forduló gazdaközönseget.

Felirt az egylet a kormányhoz a mezőgazdasági gépalkatrészek deviza és vámkedvezmények mellett való behozatalának engedélyezése érdekében.

Lépéseket tett a termelők által eladható bormennyiség minimumának leszállítása érdekében.

Felirt a kormányhoz a magyarfajta szarvasmarha tenyészközpontok kibővítése és a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés felkarolása érdekében, kifejtvén, hogy az köz és mezőgazdasági szempontból milyen nagy jelentőséggel bír, stb.

Gazdasági tanfolyamot rendezett a cluj-i ref. teológia I—IV éves hallgatói számára.

Különböző gazdasági szakmunkákat és falu ábrákat adományozott a székelykereszturi és radnóti gazdasági iskolák számára.

Több falusi gazdakör kérésére díjtalanul engedélyezte a gazdaköri könyvtár részére az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalatának kiadásában megjelent füzeteket.

Díjtalanul küldött a gazdakörök részére több gazdasági előadásszöveget.

A falusi asszonyok és leányok részére 2 ízben 6 hetes varrótanfolyamot rendezett az egylet a földművelésügyi minisztérium engedélye alapján, amelyeken 20—20 hallgató vett részt.

Az egylet október hó 6—10. napjain Satu-Maren nagyobb szabású mezőgazdasági és ipari kiállítást és állatdíjazást rendezett az Erdélyrészi Méhész Egyesülettel és a Satu Mare-i Mezőgazdasági Kamarával karöltve, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült. A kiállítással kapcsolatban különböző gazdasági, méhészeti, szövetkezeti, falusi, háziipari szakelőadásokat és vándorgyűléseket, fogatversenyt, stb. is rendezett az egyesület. A kiállításról az Erdélyi Gazda hasábjain részletes beszámolót közöltünk. A kiállítással kapcsolatban és azzal egyidejűleg kereskedő- és iparoskongresszusok is tartottak.

Az 1934. év őszén a földművelésügyi minisztérium rendelkezése vármegyénként rendezett gyümölcs, bor, szőlő, méhészeti kiállítások szervezési és rendezési munkálataiban is részt vett az egyesület.

Elvállalta az egyesület az OMGE mezőgazdasági kiállításának romániai képviselőjét.

Véleményt, szaktanácsot adott az egylet törzs és rokon egyesületeknek, és magánosoknak növénytermelési, értékesítési, takarmányozási, kertészeti, szőlészeti, borászati, műtrágyázási, birtokpolitikai, szövetkezeti, vámügyi, pénzügyi stb. kérdésekben. Bizonyítványokat állított ki a tagok kérésére különböző

Az 1934. évben 2 kis gazdaifjút küldött az egyesület Németországba egy félévi gazdasági tanulmányútra.

A mezőgazdasági adósságok szanálásáról szóló törvény életbeléptetése óta az egyesület állandóan ellátja szaktanácsokkal díjtalanul a hozzá forduló gazdaközönseget.

Felirt az egyesület a kormányhoz a mezőgazdasági gépalkatrészek deviza és vámkedvezmények mellett való behozatalának engedélyezése érdekében.

Lépéseket tett a termelők által eladható bormennyiség minimumának leszállítása érdekében.

Felirt a kormányhoz a magyarfajta szarvasmarha tenyészközpontok kibővítése és a magyarfajta szarvasmarha tenyésztés felkarolása érdekében, kifejtve, hogy az köz és mezőgazdasági szempontból milyen nagy jelentőséggel bír, stb.

Gazdasági tanfolyamot rendezett a cluj-i ref. teológia I—IV éves hallgatói számára.

Különböző gazdasági szakmunkákat és falu ábrákat adományozott a székelykeresztúri és radnóti gazdasági iskolák számára.

Több falusi gazdakör kérésére díjtalanul engedélyezte a gazdaköri könyvtár részére az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadóvállalatának kiadásában megjelent füzeteket.

Díjtalanul küldött a gazdakörök részére több gazdasági előadásszöveget.

A falusi asszonyok és leányok részére 2 ízben 6 hetes varrótanfolyamot rendezett az egyesület a földművelésügyi minisztérium engedélye alapján, amelyeken 20—20 hallgató vett részt.

Az egyesület október hó 6—10. napjain Satu-Maren nagyobb szabású mezőgazdasági és ipari kiállítást és állatdíjazást rendezett az Erdélyi Méhész Egyesülettel és a Satu Mare-i Mezőgazdasági Kamarával karöltve, mely úgy erkölcsileg, mint anyagilag jól sikerült. A kiállítással kapcsolatban különböző gazdasági, méhészeti, szövetkezeti, falusi, háziipari szakelőadásokat és vándorgyűléseket, fogatversenyt, stb. is rendezett az egyesület. A kiállításról az Erdélyi Gazda hasábjain részletes beszámolót közöltünk. A kiállítással kapcsolatban és azzal egyidejűleg kereskedő- és iparoskongresszusok is tartottak.

Az 1934. év őszén a földművelésügyi minisztérium rendelkezése értelmében rendezett gyümölcs, bor, szőlő, méhészeti kiállítások szervezési és rendezési munkálataiban is részt vett az egyesület.

Elvállalta az egyesület az OMGE mezőgazdasági kiállításának romániai képviselőit.

Véleményt, szaktanácsot adott az egyesület társ és rokon egyesületeknek, és magánosoknak növénytermelési, értékesítési, takarmányozási, kertészeti, szőlészeti, borászati, műtrágyázási, birtokpolitikai, szövetkezeti, vámügyi, pénzügyi stb. kérdésekben. Bizonyítványokat állított ki a tagok kérésére különböző

ügyekben. Számos esetben járt el az egyesület a tagok magán-ügyeiben is, az illetékes hatóságoknál, szaktestületeknél stb.

Képviseltette magát az egyesület a clujai Tőzsde választmányában és bíróságában, az O. M. P. Közgazdasági Osztályában, a Clujmegyei Mezőgazdasági Kamara igazgatóságában, a „Minerva“ Biztosító vezetőségének igazgatóságában és felügyelőbizottságában stb.

Az egyesület belételeit illetőleg van szerencsénk jelenteni, hogy a titkári hivatal 1188 drb. aktát iktatott 2580 póstkönyvi tételszám alatt, több mint 18000 levelet küldött szét és 648 pénztárkönyvi tételt könyvelt. Az egyesület igazgató-választmánya 2, a szakosztályok 2 gyűlést tartottak. Ezenkívül 8 bizottsági ülést és 1 rendes közgyűlést tartott az egyesület. A titkári hivatal látta el az Erdélyrészi Méhész Egyesület, a Clujai Gazdasági Egylet munkakörét, valamint az „Erdélyi Gazda“, „Méhészeti Közlöny“ és Közgazdasági Sajtótudósító“-nak a szerkesztését és kiadóhivatali teendőit.

Az egyesület anyagi viszonyairól a zárszámadások nyújtanak tájékoztatást. A zárszámadásokat a számvizsgáló bizottság átvizsgálta és az alábbiakban tette meg a jelentését a vizsgálat eredményéről.

„Alólirottak az Erdélyi Gazdasági Egylet 1934. évi zárszámadásának megvizsgálására kiküldetvén, ezen tisztségünkben eljárunk, a számadásokat folyó évi március hó 27-én megvizsgáltuk. Van szerencsénk erről jelentésünket a következőkben megtenni.

A pénztári napló bevételi és kiadási tételeit a szabályszerűen kiállított nyugták, utalványok, számlák, ellennyugták és egyéb okmányokkal összehasonlítottuk és azokat helyesnek találtuk. Megvizsgáltuk a főkönyv, segéd- és számlakönyvek rovatit és tételeit, itt is mindent a legnagyobb rendben találtunk.

Javasoljuk, hogy az elnökségnek és a pénztárosnak a felmentvény megadassék.“

Cluj, 1935. március hó 27.

Brutsi László sk.,

dr. Darkó Ákos sk.,

dr. Szász Ferenc sk.,

számvizsgálóbizottsági tagok.

A fentiekben volt szerencsénk megtenni az E. G. E. igazgató-választmányának 1934. évi működéséről szóló jelentését és kérjük a jelentés jóváhagyó szives tudomásul vételét.

Főkövi lap sz.	Sor-szám	Lelei	b	Főkövi lap sz.	Sor-szám	Lelei	b
6	1	Alapítói tagdíj kötelezvény sz.	54000	2	1	Alapítói tagdíj számla	159769
7	2	Ingatlan számla	59500	3	2	Mészáros-féle szervezkedési alapítvány számla	54822
11	3	Ertékpapir számla	24200	4	3	Mészáros-féle vándortantói alapítvány számla	54822
12	4	Berendezés (lettur) számla	16000	4	4	Egyenleg	46358
8	5	Mészáros-féle szerv. alaptiványi 11361 sz. betét számla	54822				57
9	6	Mészáros-féle vándortantói alap. 11463 sz. betét számla	54822				
28	7	Pénz készlet	52427				
			315771				88

TARTOZIK

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1934. évi zárszámadása

KÖVETEL

Főkövi lap sz.	Sor-szám	Lelei	b	Főkövi lap sz.	Sor-szám	Lelei	b
6	1	Alapítói tagdíj kötelezvény sz.	64000	2	1	Alapítói tagdíj számla	159769
7	2	Ingatlan számla	59500	3	2	Mészáros-féle szervezkedési alapítvány számla	54822
11	3	Ertékpapir számla	1200	4	3	Mészáros-féle vándortantói alapítvány számla	54822
12	4	Berendezés (lettur) számla	16000	21	4	Szervezkedési és oktatásügy sz. Tagdíj számla	914
8	5	Mészáros-féle szerv. alap. 11361. sz. betét sz.	54822	29	5	Ingatlan jövedelem számla	37080
9	6	Mészáros-féle vándortan. alap. 11463 sz. betét sz.	54822	31	6	Trudalmi és Könyvtáradó Váll. sz. Rendkívüliek számlája	35721
27	7	Vegyeesek számlája	45396	34	7	1933. évi nyereség	1684
28	8	Pénztár számla	52427	35	8		190099
30	9	Erdélyi Gazda számla	15666	9	9		14443
32	10	Adó számla	42131				
33	11	Fizetések számlája	143390				
			549355				38

Török Balint s. k.,
igazgató.Cuij, 1934. december 31.
Dr. Gróf Bethlen György s. k.,
elnök.Szathmári Ilona s. k.,
pénztáros.Fenti mérleget megvizsgáltuk és azt az EGE. segéd- és főkönyveivel összehasonlítva mindenben egyezőnek és rendbenlevőnek találtuk.
Cluj, 1935 március hó 27.

Brutsi László s. k., Dr. Darkó Ákos s. k., Dr. Szász Ferenc s. k., számvizsgáló bizottsági tagok.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

1935. évi költségelőirányzata.

BEVÉTEL:

1935 jan. 1.	Rendes tagdíj — — — — —	50000	
	Ingatlan jövedelem — — — — —	52000	—
	Erdélyi Gazda — — — — —	80000	—
	Irodalmi és Könyvkiadó Váll. sz.	1000	—
	Rendkívüliek — — — — —	80000	—
		263000	—

KIADÁS:

1935 jan. 1.	Adók (víz, villany) — — — — —	42000	—
	Fizetések — — — — —	132000	—
	Erdélyi Gazda — — — — —	40000	—
	Vegyesek (fűtés, posta, telefon)	30000	—
	Rendkívüliek — — — — —	19000	—
		263000	—

Cluj, 1935. január 1.

Dr. Gróf Bethlen György s. k.
elnök.

Török Bálint s. k.
igazgató.

AND. RIEGER

GÉPGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG, SIBIU

Románia legrégebb és legnagyobb mezőgazdasági gépgyára.

Gyártunk elismert legjobb kivitelben:

Rieger-féle váltókat
Tengerivető-gépeket
„Soia“-babvetőgépet
Lőhervetőgépet
Kapáló- és föltögető-
ekéket
Rétilboronát
Trágyalé-szivattyút
Műtrágyaszóró gépet

Szénagereblyét
Szalmaprést
Répa- és szeeszkavógókat
Szőlő- és gyümölcsajtókat
viznyomásost és áttételest
Gyümölcs- és szőlőzúzókat
Acélkeretes cséplőket
Kis cséplőket járgány- és
motorhajtásra

Gabonarostákat és
triőröket
Olajmagpreéseket
Vízszivattyúkat
Gyapjufésülőket
Ványolókat és tépőket
Tengerilefejtő-gépeket
Hengeres darálógepeket

Magyaryelvű képes árjegyzéket ingyen küldünk.

Cluji képviselő: KLUSCH JÁNOS, Cluj, Str. Londrei 21.

Gyümölcsstermelés

Mit termel a földbirtokos ráfizetés nélkül? — Gyümölcsöt!

Irta: Teleki Árvéd gróf.

E kiváló vitamintartalma folytán egészségfentartó táplálék, de bizonyos esetekben gyógyító hatása is kiváló.

Számtalan kis, közép és nagyobb birtokos van mégis, akik saját gyümölcsüzüségüket nem tudják megtermelni s ezért pénzért veszik. De olyan is sok van, aki örökölt gyümölcskertjében elavult faju, sem nem szép, sem nem jó, de még nem is elegendő gyümölcsöt termel. Itt a fák a helyet ugyan elfoglalják, de többnyire hézagosok, vagy ágaik egymásba nőnek. Még tulajdonosuk sem tartja arra érdemesnek, hogy figyelmet, munkát fordítson rájuk. Miután most azonban kevesebb a földünk, mint régen és rá vagyunk utalva, hogy jobban jövedelmeztes-sük, még az ilyen elhanyagolt gyümölcsösön is érdemes segíteni, ha még a fákban életerő van. Tegyük meg értük, amit lehet: elsősorban is mentsük meg őket a rajtuk élösködő moháktól, zuzmóktól és hernyók fészkeiktől, azután ássuk fel a területüket nagyobb körben, mint aminő a koronájuk, hogy a fák gyökérzete megszabaduljon a mindenütt jelenlevő füvek és gyomok versenyétől, amelyek a föld trágyaerejét és nedvességét elszívják. A fákról vágjuk le a függélyesen felfelé és keresztül-kasul növő ágakat, amelyek a fa életnedvét pazarolják, az ágak kérgét lesurooljuk. Ha a fa fajtája már nem divatos és nem piacképes, exportra, mint belföldi értékesítésre is jobban megfelelő Jonathán, Ontario, London pepin, Baumann renet, Boskrop szépe, Ribston pepin fajtákkal átoltjuk. Ezt megelőzőleg kímélet nélkül levágjuk a fa összes ágát a főtörzsből való kiágazástól számítva 50 cm—1 m.-nyire és beoltjuk vastagság szerint 1, 2, 3 oltógallyal. Az így kezelt fák nemcsak teljesen modernizálódnak, termésminőség szempontjából, de termésmennyiségük is azonnal megemelkedik, mert az oltástól számított 2—3 év múlva hatalmas terméssel állanak elő, és a nedvkeringésük ilyen erőteljes megakasztása új erőkifejtésére ingerli.

A régi gyümölcsösök, még ha megfelelő fajtákat is mutatnak fel, többnyire túlsűrűek, túlárnyékosak és az ú. n. ifjítási eljárásra szorulnak, amely olyanforma, mint az átoltás előtti nyésés, csak nem olyan erőszakos; itt már az ágakat 2—3 m. hosszban hagyhatjuk meg. De földalatti gyökérnyéséssel is segítenünk kell a bajon, amit legkönnyebben úgy érünk el, hogy

alagesőárokszerű, minél keskenyebb és kb. 1 m. mély árkokat ásunk a fasorok közepén s így a tulhosszú gyökerekből levágunk. Ezek helyesebb táplálását is kitünően elvégezhetjük ezáltal oly módon, hogy 1 holdra 100 kg. szuperfoszfátot szórunk a föld közé, mikor azt az árokba visszatömjük és akkor a legfelső rétegbe portrágyát is keverünk, néhány szekérnyit. A fentvázolt átoltást mintegy 30 évvel ezelőtt teljes sikerrel végeztettem 100 drb 15 éves Batulfán, amelyeket London pepinnel oltattam át.

Azt az eszmét, hogy kevesebb földünket jobban használjuk ki, a gyümölcsfák közeinek intenzív, kapával való megművelésével lehet keresztül viinni, amely művelés a fáknek is javára válik. Miután a gyümölcsös amúgy is csak akkor ér valamit, ha jól be van kerítve, a közöket érdekünk, hogy közönséges kupásnövények helyett a legjövedelmezőbbel betelepíteni. Ez ma az eper és annak is az óriás gyümölcsű fajtái, mint: Oberschlesien, Rothkappchen vom Schwabenland, a Leopoldshalli és főképen a Madame Moutot fajta. Utóbbit Hindenburgnak és Paradicsomnak is nevezik a nagy gerezdes gömb alakjáról, amely oly nagyra képes kifejlődni, hogy 1 kilót már 15 darab is kitehet. Esős évben levélzete térdig felér; gyökerei oly mélyen járnak, hogy száraz évben jobban terem, mint a régi jó fajták, a félnyékot is jól tűri és német írók szerint holdanként ötven mázsán fölül mehet a termése, erős műtrágyázással és öntözéssel. Az én tapasztalataim és puhatolózásaim során azt találtam, hogy Kolozsvárt öntözés és trágyázás nélkül több kertben 1/10 holdon 2—300 kiló termett és a csemegekereskedők 30—44 lejt fizettek 1934 nyarán a termelőknek, ami 1 holdra számítva, 60.000 lejen felüli összeget tenne ki. Ez a magas ár nemcsak a Madame Moutot eper óriási példányainak szól, hanem annak a körülménynek is, hogy itt vásárlóképesebb közönség lakik és hogy amikor Oradea, Aiud és Cluj termelői már minden eperfajtákat kiárultak és minden eper lejárt, az új óriás eprek mint utolsók jelennek meg a helybeli piacon. Azok, akik az eperfogyasztáshoz nagyon hozzászoktak, akik gyógycélokból fogvasztják, más eprek befőzésével elkéstek, vagy ebből az óriásból akarják mutató befőttjeiket az egész évre eltenni, kapva kapnak ezeken az új fajtákon. De termelőik is jól járnak, mert gyümölcsfáik közeit jól értékesítik, jobban, mint a régi fajokkal, mert úgy a termésmennyiség, mint a kilónkénti ár jóval magasabb, mint a régi fajoknál.

Több ezer I. osztályu félmagas és magastörzsű koronás
JONATHAN ALMAFA
 és több száz,
 kiváló faj, koronás **DIÓFA CSEMETÉK**

olcsón beszerezhetők

Dr. Müller Zoltán oltványtelepéről Aiud, Str. Mihai Viteazul 40.

Ü z e m t a n

Harc a borszesz és gabonaszesz között!

Irta: Gyalui Sándor.

A napokban 2 röpirat került kezeim közé, mely szesz-ügyekkel foglalkozik. Kiujult ismét a harc a borszesz és gabonaszesz között. A borszeszesek azt kívánják, hogy a kormány tiltsa teljesen le a gabonaszeszforgalomba hozását, tehát a gyártását, és kizárólag a borszesz képezze a forgalom tárgyát. A borszeszesek politikát csinálnak ez ügyből és hangulatot igyekeznek teremteni a politikusok között, nemtörődve a magasabb nemzetgazdasági okokkal, melyek a gabonaszesz mellett szólnak. Ezen 2 röpirat érdekes adatokat szolgál, melyeket az alábbiakban ismertetünk röviden:

Erdélyben van ipari szeszgyár 21, mezőgazdasági szeszgyár 96. Bukovinában ipari szeszgyár 4, mezőgazdasági szeszgyár 43. Basarabiában ipari szeszgyár 11, Regátban 32, összesen 207.

Az 1927. évi szesztörvény következménye az lett, hogy a gabonaszesz fogyasztás 5200 vagonról 32 vagonra esett vissza, míg a borszeszfogyasztás, melynek érdekében készült a fenti törvény — 35 vagonról csak 227 vagonra emelkedett. Az állam ezen visszaesés által 1.8 milliárd lei veszteséget szenvedett, vagyis az államnak minden egyes vagon borszesz 10 millióba került.

Vagyis veszített az állam, a nemzeti ipar, a szeszipar, a közegészségügy, mivel a tiszta és jó alkohol helyett a kisüstön gyártott u. n. „fekete szesz“ került forgalomba, mely nem tiszta és az egészségre ártalmas. Ellenben a szőlőtulajdonosok semmivel sem kerestek többet, mint azelőtt, mivel borukért lite-renként csakúgy, mint azelőtt 1—3 leit kaptak.

2000 vagon évi szeszfogyasztás (gabonaszesz) mellett, fel-dolgozásra kerül cca 10.000 vagon burgonya, 4000 vagon ten-geri és 7—8000 vagon árpa.

Románia évi tengeri termése átlagban 300.000 vagonra tehető, mely a kiviteli és beviteli nehézségek folytán, állan-dóan nagyobb gonddal és nehezebben értékesíthető. 1926-ban 30.000 hízó állat exportáltatott, melyért 7—800 millió idegen deviza jött be Romániába.

Egy vagon borszesz előállításához 10 vagon bor szüksé-geltetik, vagyis 9 vagon víz, mint szennyvíz elfolyik.

1932-ben a Szeszmonopol egy vagon borszeszért 750.000

leit fizetett, míg ugyanakkor egy vagon gabonaszeszért 185.000 leit.

Évi 2000 vagon fogyasztás mellett ezen árkülönbség 1 milliárd leit tesz ki. De normális fogyasztás legalább 4000 vagon kéne legyen és ekkor már 2 milliárd lei volna az árdifferencia az állam kárára. Az országban circa 300.000 Ha. a szőlő terület, melynek fele, vagyis 150.000 Ha. a **direct termő** (terrasz), mely fogyasztásra, exportra nem alkalmas és csak szeszé dolgozható fel, mint rettenetesen drága nyersanyag, akkor, midőn évente 300.000 vagon tengeri és 150.000 vagon burgonyatermés vár értékesítésre.

Ismeretes, hogy a gabonaszesz adója 1926-ban vagononként 1 millió leiben lett megállapítva, míg ugyanakkor a borszeszé 400.000 leiben. Ezen nagy adófelemelés következménye volt a kisüstök gombamódon való elszaporodása, mely teljesen adózatlan, rossz minőségű pálinkákat hozott forgalomba.

A régi 5000 vagonos évi fogyasztás mellett ezen 5000 vagon gabonaszesz előállításához 17.500 vagon burgonya és 16.000 vagon tengeri szükségeltetett, mely nyersanyagok cca 100.000 Ha. területen terem meg. Ezen mennyiség előállításánál 140.000 családfő kap munkát. 25.000 vagon tűzifa szükségeltetik, melynek fuvarozása által 45.000 családfő, a gyári munkánál 5000 családfő, a hízlaldánál 2000 családfő és végül a takarmányszállítás által 8000 családfő, vagyis összesen 200.000 családfő, ami megfelel 1 millió léleknek, ad kenyeret.

Amint fent is említettük, 10 vagon borból nyeretik 9 vagon viz és 1 vagon borszesz. A szesz vagonjáért 550.000 leit fizet ma a monopol.

3 vagon defect tengeriből nyerni lehet egy vagon szeszt, továbbá 1500 Hl moslékot, mely 2000 ökörnek egy napra, vagy 25 ökörnek 3 óra ad kitünő minőségű takarmányt. Ezen ökrök 75.000 kg. trágyát produkálnak, ami cca 10 Ha. földre elegendő. 25 ökör 3 havi hizlalása alatt felhasználhatik 13.500 kg. (napi 6 kg.) széna. 1925-ben 40.000 darab hizott ökör exportja révén 1 milliárd lei jött be az országba, idegen devizába.

A monopol egy vagon gabonaszeszért ma 195.000 leit fizet.

A minőséget illetőleg, tekintettel arra, hogy a gabonaszeszgyárak modern berendezésükkel és nagy és kitünő finomítójukkal, minőségileg sokkal jobb szeszt tudnak előállítani, mint a gyengébb berendezésű borszeszgyárak.

Végül felhívja az említett röpirat a figyelmet, hogy a szeszügy igazságosan csak úgy rendezhető, ha az összes forgalomban levő (borszesz-gyümölcseszszek) szeszek és pálinkák, kivétel nélkül a monopol által kerülnek kizárólagosan forgalomba.

Azt hiszem, fenti ismertetés által, gazdatársaim sok értékes adatot nyertek.

Eladó 1 drb. amerikai Massey Harris 28×16 méretű traktor utáni táresás borona. Cím: László Gyula, Ielodul-mare, jud. Someş.

Növénytermelés

Rovatvezető: Boróczy László.

Termeljünk konyhakerti magvakat.

Irtá: Török Elemér.

Mult havi cikkünkben említettük, hogy a kontingentálásból kifolyólag minő nehézségekbe ütközik a külföldi konyhakerti virág- és takarmánymagvak behozatala. A káposzta-félék magra termeléséről szoltunk. Folytatjuk a m u r o k és p e t r e z s e l y e m magra termelésével.

Kisgazdáink már régebben üzik, a középbirtokosok azonban alig foglalkoztak ezen növények magra termelésével. Nem felejtendő el az sem, hogy a petrezselyem mag mint gyógyszerészeti anyag a vegyészeti gyárak által is keresett.

A termelés alapja a mély mivvelésű, lehetőleg rigolirozott föld. Az anyanövényeket nem kell összel minden esetben kiszedni. Fagyok beállta előtt jó szalmás, lehetőleg lótrágyával letakarva, a telet fagymentesen kibírják. A szalmatrágya azonban a h i d e g g e l / f o k o z h a t ó n T a v a s s z a l b r i t t k i t a n i j kell az áttelelt m u r o k és petrezselyem anyanövényeket.

P a r a d i c s o m magra termeléséről csak azt említem meg, hogy ezzel nagyban itt Erdélyben a bulgár kertészek foglalkoznak igen szép anyagi sikerekkel.

A magot az első kötésű gyümölcsökből szedjük. Kivánalom, egyenletes érés és kiegyenlített egyszínűség. Mütrágycak közül a nitrogéntrágycakot meghálálják. Permetezésnek nagy szerepe van. Magra termelni csak karózással lehet.

P a p r i k a m a g t e r m e l é s n é l 2 fajnak a nagybani termelése indokolt. A s z e g e d i r ó z s a és bolgár húsos „K a l i n k ó“ magja a kereskedelembe keressett. A s z e g e d i r ó z s a magra öntözés nélkül, míg a „Kalinkó“ csak öntözéssel termelhető. Magra való termelésnél az első kötésű gyümölcsöket meg kell hagyni. A Kalinkónak magratermése addig maradjon a tőven, míg majdnem magától leválik.

H a g y m a m a g t e r m e l é s e. Az 1934. gazdasági évben országszerte gyenge magtermés volt. Fontos a kereskedelem részére termelendő hagyma m a g n a k a f a j r a, a l a k r a, s z i n r e, z a m a t r a való megválasztása. Az alakkal kapcsolatban egy kivánalom az, hogy egységes és ne f i a s legyen a maghagyma. A fiasság öröklődő hiba. Zamatra kellemes és ne csipős legyen, kivánalom, hogy legyen meg a hajlama a nagyság átöröklésére. Sokszor kiváló jó talajban, megfelelő mivvelés mellett is csenevészek a növények, mert hiányzott az anyanövényből a nagyságot átörökítő tulajdonság.

Szövetkezeti élet

Rovatvezető: Dr. Oberding József György.

A Hangya központ az erdélyi mezőgazdaságra értékes ujtás bevezetéséhez tette meg a kezdeményező lépéseket. Nevezetesen össze óhajtja írni a gazdaközönség elsőrendű termelvényeit, tenyészállatait, nemesített vetőmagvait, gyümölcseit, élelmezési stb. célokat szolgáló egyéb terményeit, abból a célból, hogy azok érékésítését előmozdítsa. Minden gazdatársunknak érdeke az akció támogatása. A magunk részéről örömmel üdvözljük a tervet és minden rendelkezésünkre álló eszközzel szívesen támogatjuk.

A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének Igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az Ellenőrző Unió és a Szövetség egységes vezetésének biztosítása céljából a két intézet közvetlen vezetését egy kézben összpontosítja. E célból dr. gr. Bethlen Lászlót, az Ellenőrző Unió ügyvezető igazgatóját a Szövetség Igazgatósága a maga kebeléből, mint külön megbízott igazgatót delegálta (administrateur delegée) egyetemes hatáskörrel ruházva fel a két intézet vezetését illetőleg. Itt említjük meg, hogy az Ellenőrző Unió ellenőri, illetve tisztviselői kara is kibővült, amennyiben az igazgatóság f. évi március 1-től kezdődőleg Vita Sándor volt Hangya-ellenőrt, ellenőrnek, dr. Oberding József György okl. közgazdászt pedig az Unió titkárának alkalmazta, a korábbi belső munkát betöltő Perjessy János tisztviselőt pedig ellenőri munkakörrel bizta meg.

Vetőmag árkedvezmények. A kolozsvári mezőgazdasági kamara a különféle vetőmagvakat az alábbi áron adja a megyebeli gazdáknak. Lóhere 45 lej. Takarmányrépa 33 lej. Büköny 5 lej. Baltacim 9 lej.

Fajtaazonossági

és csiraképességi garancia mellett ajánljuk

legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyha- és virágkerüti, gazdasági takarmány- és fű-

magvainkat,

valamint eredeti Quedlinburgból importált eckendorfi takarmányrépamagunkat.

„ERFURTH” Salamon és Stefan

magtermelés és a gkereskedés

Cluj, Piafa Mihai Viteazul 38. sz.

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk. — Árjegyzék ingyen.

Az 1935. évre megállapított dohányárak.

Az állami dohányjövédéki hivatal 1934-ben 4840 hektárra adott az ország területére termelési engedélyt. Erdélyben a következő vármegyékben termelhettek dohányt. Alba, Arad, Bihor, Mureș, Sălaj, Satu Mare, Severin, Târnava-mică, Turda, Timiș-Torontal.

Dohány osztályok és árak:

		Átvételi árak kg.-ként	
I. osztály	Szatmárvidéki cigaretta	45	Lei
II.	A) osztály. Leveles csak cigaretta célra	27	Lei
	B) " " " " "	24	Lei
	C) " " " " "	20	Lei
III.	A) " " " " "	18	Lei
	B) " " " " "	15	Lei
	C) " " " " "	12	Lei

Sajnos a dohánybeváltásnál a gazdák igen sok esetben hihetetlen károkat szenvednek, mert a beváltók különféle kifogások címén annyira lenyomják az árakat, hogy termelése nem rentabilis, ezért a gazdák tömegesen hagytak fel a termeléssel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Industria Sârmei

Részvény-Társaság Cluj

Gyártelep: Câmpia-Turzii

Telefon 4-40 és 3-47. Táv. cím: „FERRUM“ Cluj

Hengerhuzal, betonvas, szegek minden mértékben,
vasszeg, vashuzal fényes, lágyított, vashuzal rezezt,
vashuzal horganyzott, acélhuzal, tüskeshuzal, butor-
rugó, irodakapcsok, zsákkötöző drótok.

Egyleti élet

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1935. évi április hó 14-én, vasárnap, d. e. 11 órakor, Clujon, az egyesület székházában, Str. A. Muresan 10. sz. alatt rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk, azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben a közgyűlés a tagok kellő számban való megjelenésének hiányában határozatképtelen volna, a közgyűlés április hó 24-én d. e. 11 órakor fog megtartatni és a megjelent tagok számára való tekintet nélkül határozni fog az április hó 14-i ülésre kitűzött tárgyak felett.

Cluj, 1935. március hó 20.

dr. gr. **Bethlen György** s. k.,
elnök.

Török Bálint s. k.,
igazgató.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jelentés az egyesület 1934. évi működéséről.
3. Az 1934. évi zárszámadások ismertetése.
4. Az 1935. évi költségvetés előterjesztése.
5. Időközi választások.
6. Esetleges indítványok, amelyek a közgyűlés előtt 8 nappal beadandók.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya Clujon, 1935. április hó 14-én, virágvasárnap, d. e. 10 órakor, az egyesület Str. A. Muresan 10. sz. alatti székházában rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja

Cluj, 1935. március hó 20.

az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Esetleges indítványok.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő tagdíjak küldettek be:

1932—33. évre 200 leit fizetett: Lukács O. Sighet.

1934. évre 200 Lei tagdíjat fizetett: Dr. Müller Z. Aiud, Glück F. Alba-Iulia, dr. Szász F. Cluj, László Gy. Iclodul (1932—33. évre is), Bogdán K. Martineni (1931—32—33. évre is), Dobai B. Acâs (1930—34-ig),

Szász D. Cluj, Gidófalvy I. Dăbăca (1930—34. évre), dr. V. Szabó L. Paţal, Cs. Lázár László Ilia (100'—), Mezőgazdák Arad (1933. évre is), Brunner B. Borşa (1933. évre 50'—), Kaszás F. Jibou (1933. évre 150'—).
 1935. évre 60 Lei tagdíjat fizetett: Kovrig M. Alecuş, Szakáts L., Gazdák Biztosító Rt., Csiky J. Cluj, Gazdakör Nuşfalău, Bagyinka M. Arad, Németh H. Mirsid, Gazdakör Periamoş, Kenderessy E. Salaşul de sus, Gazdakör Suseni, Concordia Hitelszöv., Bodnár K., dr. Nagy J. Satu-Mare, Nagy J. Fövényes, Olvasókör Unirea (80'— Lci), Szabó F. Budila, Palencsár-Gy. Nistru, Mendl J. Cluj, Bakos J. Bodo, dr. Müller Z. Aiud, Glück F. Alba-Iulia, Veress S. Soporul de jos, gr. Bethlen J. Veresmort, gr. Porcia L. Arad, Gazdakör, Dávid M., Miklós I., Bandi J., Hangya szöv. Satulung, Keltz S. Sculia, Gazdakör Telechia, Grácik L. Buftea, László Gy. Iclodul, gr. Teleki K. Dumbrăvioara, Gazdakör Şarmaşu, Simó L. Poiana Blenchi (80'— L), Dancs S. Cisteiul de Mureş (1934—34—35. évre 150.— Lei), Gazdakör Baciú, Gazdakör Baraolt, Wurga A. Cluj, Gazdakör Darolt, dr. Ferenczy G. Aita-Mare, Kertész B. Tg.-Mureş, Vajna A. Nartineni, Gazdakör Beba-Veche, Kimpel A. Turda (1936tra 20'— L), Kovrig S. Iclandul, Deák J. Suat, Gazdakör Satu-Mare, Molnár S. (Gazdakör) Ghidfalau, Hangya Erneul-Mare, Reinbold K. Aiud, Dévald T. Dejan (80'— L), Ujvárosi L. Coroianmărtin, Hadnagy D. Surcea, Gazdakör Zoltan, Gazdakör Borosneul-Mic, Ádám A. Zagon, Kádá G. (Gazdakör) Săşăusi, Tyma F. Bogdand-Corund, Gazdakör Boghis, gr. Dégenfeld M. Arduşat, ifj. Bay F. Treznea, Kónya Gy. Angheluş (1936-ra is 60'— L), gr. Béldi F. Mihis, Magdó Gy. Satulung, Zathureczky K. Suciag (1929. évre 100'—), Kinál S. Mădăraş (80'— L e. f.), Tanka B. Chiend (1936—37-re is), Hadnagy I. Dalnic (80'— L e. f.), Gazdakör Băţanii-Mari, Mátyás J. Sanmartin, Gazdakör Moşniţa Nouă, Makay J. Ghirişa, Török K. Frata, Grünbaum T. Maureni, Gazdakör Boiu (1933—34. évre is), Gazdakör Purcăreni (1936—37-re 90'—), Buding Gy. Biled (1932. évre 200'— L), Adorján S. Ghirişa, Gazdakör Măcău, dr. Drexler B. Tirimia-Mare, Bodor K. (190'— L), Récsey E. (190'— L), dr. Récsey L. Ulmeni, Gazdakör Omor (1936—37—38. évre is), Semlyén A. Cenad, Nedrecă M. Oraviţa, Kozán I. Mercurea-Ciuc (össz. hátr.), Czudar S.-né Arad, Hatfaludy Z. Hida, Fazekas J. Zălau, Bölöni A., Gazdakör (40—L) Csernatul de Sus, Binder A. Suat, Jakabos G. Dej, br. P. Horváth A. Seuca (1936. évre), Gazdakör Arcuş, dr. Lázár D. Mărtineni, Gazdakör Cernatu, Hitelszövetkezet Ojduła, Zeysz R. Acás (1936. évre is), Héjja G. Telechia, Dobai B. Acás, Szász D. Cluj (80'—), Mayer S. Satu-Mare (80'—), Gidófalvy I. Dăbăca, Temesváry J. Ozun (1933—1938. évre 600'— L), Páll J. Hatuica, Merza J. Vama (45'— L), Brunner B. Borşa, Kovács A. Gurghiu, Máriaffi L. Sângeorgiu (1932—35. évekre 660'— L), dr. Németh E., Csizsér B., dr. Krémer S., Uzina Electrica, dr. Weress J. Dej, Lázár Z. Turda (1932—35. évre 360'— L), gr. Mikes S. Floreste (1931—34. évre 800—L).

Ne késlekedjék!

Azonnal rendeljen sorsjegyet a
Banca Iliescu S. A.-nál, Cluj.
 Képviseelve egész Erdély területén. — Discret kiszolgálás!

Vegyes

Gr. Bethlen Pál földbirtokos, a Szent István-rend lovagja, ref. egyházmegyei főgondnok, stb., március hó 18-án 85 éves korában elhunyt. Gr. Bethlen Pál hosszú éveken keresztül volt tagja az E. G. E.-nek. Gazdaságának mindenkor példaadó módon való vezetése mellett tevékeny részt vett a magyar impérium alatt a magyar közéletben. Évek hosszú során át főispánja volt Somes és Näsäud vármegyéknek. A háboru után visszavonultan, családjának élt és gazdasága fejlesztésének és kisajátítás után való újjászervezésének szentelte idejét. Halálával dr. gr. Bethlen László, az E. G. E. alelnöke édesapját vesztette el. Az elhunyt főúr dr. gr. Bethlen Györgynek, az E. G. E. elnökének nagybátyja volt. Temetése március hó 22-én folyt le, a rokonok, jó ismerősök és tisztelők nagy számának részvételével. Gr. Bethlen Pál holttestét Bethlenben, a családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. Emléke legyen áldott, pihenése csendes.

Gyász hír. Súlyos veszteség érte Korponay Kornél ocolisi földbirtokost, az E. G. E. tagját és lapunk kedves rovatvezetőjét. Forrón szeretett, kedves leánya, homonkai Korponay Margit, 29 éves korában, rövid szenvedés után elhunyt. Halálát a családon és előkelő széleskörű rokonságon kívül az ismerősök nagy serege gyászolja. Korponay Kornél, szeretett munkatársunknak és kedves családjának ez uton is őszinte, mély részvétünket fejezzük ki.

Halálozás. Özv. szövérdi Szász Ferencné, szül. Gyárfás Katalin, életének 90-ik évében Cämärason csendesen elhunyt. Halálával a Szász családot mély gyászba borította. Az elhunyt, cdesánya volt Szász Istvánnak, az E. G. E. néhai alelnökének. Holttestét Cämärason a családi sírkertbe helyezték örök nyugalomra.

Temesváry Gerő ozuni földbirtokos, az E. G. E.-nek hosszú időn keresztül volt tagja, hosszas szenvedés után, 30 éves korában Budapesten elhunyt. Holttestét hazaszállították szülőfalujába és ott helyezték örök nyugalomra. Nyugodalma legyen csendes.

Gazdaköri műkedvelői előadás. Február hó 23-án és 24-én a kolozsmegyei macăui gazdakör a kultúrház javára műkedvelői előadást rendezett, amelyen a Falú rossza c. népszínművet adta elő a derék gazdaköri ifjúság. Ugyanezt előadták Inaktelke községben is.

A földmivélésügyi minisztérium kg.-ként 20 lej hozzájárulást engedélyezett a mezőgazdasági kamarák útján a heremagot vásárló gazdaközönségnek. Egy gazda legfennebb 15 kg. heremag után veheti igénybe a kedvezményt.

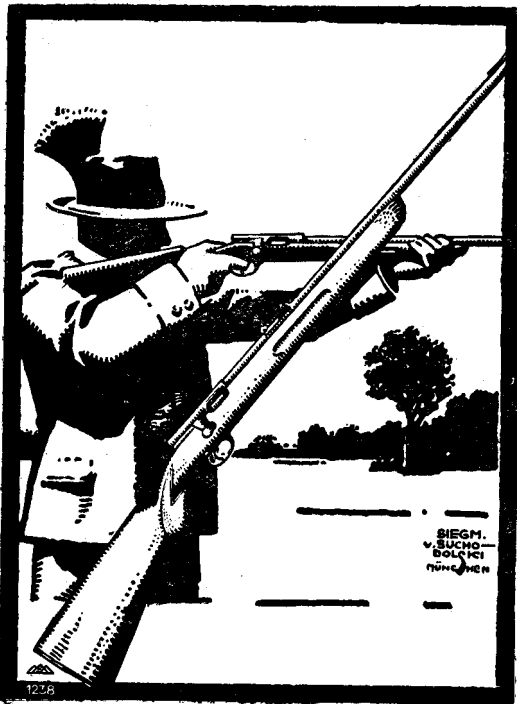
Eladó 1 drb. Hoffer cséplőszekrény 300 m/m, gyűrűskenesű, 1 drb. Hoffer számafelvönő elevátor; 1 drb. Jonston kévekötő aratógép 4 láb széles, új vonóponyvával, traktor vontatásra is berendezve. 1 drb. $\frac{1}{100}$ -os marha-hídmérleg, 1 drb. $\frac{1}{100}$ -os magtári mérleg. A gépek esetleg elcserélhetők egy 10 P.H. motorral, mely cséplőgép hajtásra alkalmas. A gépek megtekinthetőek: Sieu-Odorheiu, p. u. Sintereag, jud. Someș, 11j. Fodor v. mosnál.

Eladó 16 drb. 1 éves és 5 drb. 2 éves tisztavérű merinó kos, gyapjú finomság A/AA, nyírási súly átlag 8 kg., darabonként. Cím: Mayer Sándor, Satu-Mare, Mircea cel Mare 44.

Eladó 5—6000 drb. úgy fekete, mint sárga talajba oltott Fehér és Pirosz Saszla és Csaba Gyöngye szőlőoltvány. A fekete talajba való 3.50, a sárga talajba való 4 lej darabonként. Cím: Schöppner Sámuel, nyug. m. kir. szőlő- és borfelügyelő, Dornești, jud. Târnava-Mica.

A **Szeszák** cég, mely Erdélyszerte előnyösen ismert kocsi-gyártó és javító-műhely volt, Szeszák József vezetése alatt újból megkezdte üzemét Cluj, Str. Ciurdaș 2. szám alatt, a Lehel-és Agoston-utcák sarkán, a lóvásártér mellett, az olajmalom mögött.

17 évi gyakorlattal ispáni állást keres mielőbbi belépéssel Szikszay Dénes, Cămpenița, p. u. Tg. Mureș.

Ha
szüksége van
valamilyen

**sport-
cikkre**

forduljon bizalommal
Románia legjobban
felszerelt áruházához.
Nagy választék vadászati,
halászati és más
sportcikkekben.

**Roșca Nicolae
CLUJ**

Sirada Reg. Maria 2.

A LÓHERE és

a MALAC ajándék

szerencsét hoz.

ha mellettük meg az
ÁLLAMI SORSJÁTÉK
SORSJEGYET
 is ajándékozza

EGY negyed sorsjegyel, amely mindössze 200 leibe kerül, egy milliót ajándékozhat. Minden hó 15-én van egy húzás, amelyen résztvesz az a sorsjegy is, amelyet Ön ajándékozott tavaszi ajándéknak. Minden alkalommal milliókat oszt szét az Állami Sorsjáték. Négy hónap alatt milliomosainak száma jelentékenyen emelkedik és a játékosok között kiosztott összeg meghaladja a negyed milliárdot. Amit tehát csak egy milliárdos tehet meg és az is csak ritkán, Ön is megteheti a tavaszi ajándék alkalmával:

MILLIÓKAT AJÁNDÉKOZHAT

Colecturile principale din Ardeal, Banat și Bucovina

A r a d	Banca Goldschmidt Casa de Păstrare Generală din Arad S. A.	C l u j	Economia Institutul Comercial de Credit
B r a s o v	„Fortuna” Alex. Enkelhardt	O r a d e a	Banca Dacia Union S. A.
C e r n ă u t i	Banca Comercială Națională Banca Oehlgisser & Horowitz Alfred Noe	T g. M u r e s	Ernest Révész
C l u j	Banca Iliescu	T i m i ș o a r a	Banca Centrală Banca de Scout Banca Timișoarei

MILLIÓKAT ÉRŐ AJÁNDÉKOT AD...

esetleg az, aki valamely hozzá-
tartozóját egy osztálysorsjeggyel
lepi meg. A szerencse nem jön
magától, hívni kell kitartóan és
bizalommal. Játsszon az osztály-
sorsjátékon s az eredmény előbb-
utóbb jelentkezni fog.

ÁPRILIS
15-ÉN

BCU Cluj / Central University Library Cluj

van a második osztály huzása.
Vegyen vagy rendeljen postán még
ma sorsjegyet!

UJITSA MEG SORSJEGYÉT!

FŐÁRUSÍTÁSOK :

ARAD : Banca Doldschmid.
Casa de păstrare ge-
nerale.

BRAȘOV : Fortuna Alex. En-
kelhardt.

CLUJ : Banca Ilescu s. a.
Institutul comercial
de credit.
Economia succ.

ORADEA : Banca Dacia.
Union.

TG.-MUREȘ :
Ernest Révész.

TIMIȘOARA :
Banca Centrala.
Banca de Scout.
Banca Timișoarei.

Mezőgazdasági gépek, eszközök
és anyagok nagybani lerakata.

Talajmivelő, vető, cséplő,
magtisztító, burgonyakisze-
dő stb. gépek nagy raktára.

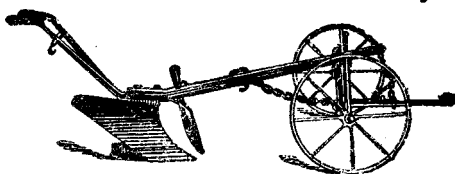
Minden típusu, eredeti

SACK EKÉK

és azok szerelvényei

Az eredeti Sack eszkö-
zök fő ismertetőjelei:

**Gondos gyártás
és nagyértékű
anyagminőség!**

Csak eredeti Rud. Sack alkatrészeket vásároljon, mert az alkatrész
értékét egyedül az anyag minősége és pontos kivitele szabja meg.

Lerakat:

KLUSCH JÁNOS, CLUJ

Str. Londrei No. 21. — Telefon 512.

NEODENDRIN

gyümölcsfa karbolineum!

POMRIN

vértetű kátrány!

SOTOR

hernyóenyv és papir!

Oltóviasz - Avenarius

Márkacikkek! Egészségesebb, na-
gyobb gyümölcstermést biztosítanak!

Beszerezési forrás tekintetében utbaigazítással szolgál:

MOSKOVITS IPARTELEPEK R.-T.

növ. osztálya

Oradea, Calea Victoriei No. 62-72.

Rügyfakadás előtt
a gyümölcsösben

Legmagasabb
siker!

Chinoin védőszerek!

Egyetlen
munkamenetben

**LIBEX-
Universal**

Permetezések
alátámasztója

Teljesen
nélkülözhetetlen

NOVENDA
kénis gyümölcsfa-
karbolinuum
áttelelő rágók,
szivók és gombák
ellen.

áttelelő rágók,
vértető, és
levéltető, és
kalforniai
pajzstetű ellen.

a **Hiberna**
hernyóenyv-
gyűrűk
alkalmazása.

Almola
sebhelykenőcs.

Perzselési veszélyt
nem okozó

Bordófix
gyárilag kevert
bordói ló.

**Ezen az alapon nyugszik az egész évi gyümölcsvédelem!
Ez a Chinoin téli rendszere!**

Vezérképviselet: **FREDERIC SPODHEIM & CO. S. A.** București I., Str. Sf. Constantin 4.
Erdély-bánáti képviselet: **AGROTECHNICA**, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.